

СТРУКТУРА ТА ЧАСТОТА ЗАХВОРЮВАНОСТІ ДІТЕЙ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Горбань Аліна Віталіївна,
здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня

Музика Лідія Володимирівна,
кандидат біологічних наук, доцент
Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна

Динаміка захворюваності дітей є важливим індикатором загального стану здоров'я населення, рівня медичного забезпечення та соціально-економічного благополуччя [6]. В Україні, за даними Міністерства охорони здоров'я, рівень захворюваності дітей залишається високим, що пов'язано з екологічними, соціально-економічними та організаційними чинниками. Житомирська область, яка належить до регіонів, що зазнали впливу наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, вирізняється особливою епідеміологічною ситуацією [1, 7, 4]. Крім того, актуальною проблемою залишається недостатнє охоплення плановими щепленнями від окремих інфекційних хвороб у сільських районах області. Згідно з даними Центру громадського здоров'я, у 2021 році лише 68 % дітей отримали всі необхідні щеплення за календарем вакцинації [4], що значно підвищує ризики спалахів інфекційних захворювань.

Зважаючи на це, представлене дослідження є актуальним, адже аналіз багаторічної динаміки захворюваності дитячого населення у конкретному регіоні дозволяє виявляти нові виклики та ефективно планувати профілактичні заходи, які спрямовані на поліпшення здоров'я підростаючого покоління.

Для дослідження були використані дані статистичних звітів медичних установ та Центру громадського здоров'я МОЗ України за період 2017–2021 років. Статистичну обробку отриманої інформації здійснювали за допомогою програми Excel. Для аналізу динаміки інфекційної захворюваності за роками застосовували інтенсивні показники, зокрема показники захворюваності та поширеності.

Аналіз отриманих даних показав, що в Житомирській області з 2017 по 2021 рік було зареєстровано 198467 випадків захворювань серед дітей віком від 0 до 17 років, при цьому кількість хворих варіювалась залежно від року дослідження.

При цьому, інтенсивний показник захворюваності поступово знижувався з 845,6 на 1000 дітей у 2017 році до 702,3 на 1000 дітей у 2021 році (табл. 1).

Таблиця 1.
Динаміка загальної захворюваності дітей Житомирської області (2017–2021
рр.)

Рік	Кількість випадків	Інтенсивний показник (на 1000 дітей)
2017	42345	845,6
2018	39876	800,5
2019	36512	740,2
2020	33987	715,4
2021	31747	702,3

Така динаміка, ймовірно, пов'язано з пандемією COVID-19, впровадження карантинних заходів під час якої призвело до зменшення кількості контактів між дітьми, що вплинуло на поширення інфекційних хвороб [2, 5].

Аналіз структури захворюваності виявив, що найбільша частка зареєстрованих випадків за досліджуваний період припадала на хвороби органів дихання (63,2 %), тоді як найменша – на захворювання травної системи (6,8 %) (рис. 1).

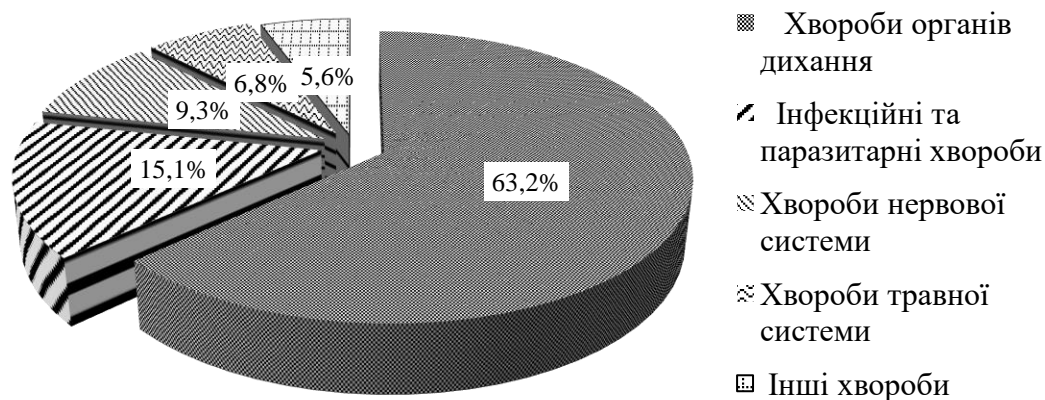

Рис. 1. Структура захворюваності дітей Житомирської області (2017–2021 рр.)

Серед захворювань органів дихання домінували гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ), а також бронхіт і пневмонія. Водночас спостерігалось поступове зниження кількості випадків з кожним роком, що можна пояснити запровадженням карантинних обмежень під час пандемії COVID-19.

Серед інфекційних і паразитарних захворювань основними в структурі захворюваності залишалися вітряна віспа, кір (зокрема, спалахи в окремих регіонах у 2018 році) та гострі кишкові інфекції.

Зворотна тенденція спостерігалася у динаміці захворюваності на хвороби нервової системи, кількість яких стабільно зростала з кожним роком. Це, ймовірно, пов'язано з підвищенням рівня стресу у дітей шкільного віку, несприятливою екологічною ситуацією в регіоні та покращенням діагностики

неврологічних розладів. Зокрема, у 2021 році інтенсивний показник зріс на 13 % порівняно з 2017 роком.

Аналіз вікової динаміки виявив, що найвищий рівень захворюваності характерний для дітей віком до 5 років, із середнім інтенсивним показником 945,3 на 1000 дітей упродовж досліджуваного періоду. У дітей 6–12 років спостерігалось поступове зниження цих показників, тоді як у підлітків віком від 13 до 17 років захворюваність залишалася на стабільному рівні.

Серед чинників, що впливають на рівень захворюваності у Житомирській області можна відзначити екологічну ситуацію в регіоні, адже відомо, що рівень радіоактивних елементів у ґрунті та воді в окремих районах області залишається підвищеним, що створює підвищені ризики для здоров'я дітей та може обумовлювати збільшення захворюваності на хронічні хвороби, зокрема хвороби нервової, імунної та травної систем [7].

Крім того, значна кількість сімей Житомирської області, особливо у сільській місцевості, живуть за межею бідності, що обмежує їх доступ до якісної медичної допомоги, повноцінного харчування та належних санітарно-гігієнічних умов, що безпосередньо впливає на рівень дитячої захворюваності [3]. Значний вплив на рівень захворюваності серед дітей також здійснила у 2020–2021 роках пандемія COVID-19.

Отже, захворюваність дітей є важливим показником здоров'я населення країни, який відображає не лише стан медицини, але й соціально-економічні умови, екологічну ситуацію, а також рівень розвитку системи охорони здоров'я. Для покращення стану здоров'я дітей в регіоні необхідно організувати регулярний контроль радіаційного фону у районах та здійснювати моніторинг вмісту радіоактивних елементів у продуктах харчування. Доцільним також є посилення профілактичних заходів, покращення рівня вакцинації, створення та впровадження програм мобільних медичних пунктів для діагностики та профілактики захворювань, а також підвищення рівня інформаційної грамотності батьків щодо важливості вакцинації та здорового способу життя.

Список літератури

1. Возіанова Ж. І., Андрейчин М. А. Інфекційні хвороби. *Науковий журнал охорони здоров'я*. 2017. №2. С. 27 – 31.
2. Гушук І. В. Аналіз поширеності дитячих захворювань у регіональному аспекті. *Public Health Journal*. 2022. №4. С. 19 – 25.
3. Демографічні дані Житомирської області. Офіційний сайт МОЗ України. Режим доступу: <https://moz.gov.ua>.
4. Офіційна статистика Центру громадського здоров'я. Режим доступу: <https://phc.org.ua>.
5. Подаваленко А. Вплив пандемії на показники дитячої захворюваності. *Сучасні аспекти медицини*. 2021. №8. С. 12 – 16.

6. Рогач І. М., Керецман А. О., Гаджега І. І. Огляд динаміки демографічної ситуації в Україні та її регіонах на фоні країн ЄС та світу: проблеми та перспективи. *Проблеми клінічної педіатрії*. 2019. №2 (44). С. 49–56.

7. Шевченко О. П. Захворюваність дітей у зоні радіоактивного забруднення. *Вісник наукових досліджень*. 2019. №3. С. 45 – 49.